

GENDER

မတူကွဲပြားမှု

“

အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးကြား
 ဇီဝပေဒါ သဘာဝဆိုင်ရာ ခြားနားချက်များဟာ
 ရှင်းရှင်းလင်းလင်းရှိပေမယ့်လည်း
 လူ့အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍများ
 လွှမ်းခြုံထားသည့် 'ကျား၊မ အကြား ခွဲခြားထားတဲ့
 သဘောတရားတို့ကို နားလည်သိရှိထားဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။
 လိင်က ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သဘာဝအရလက္ခဏာများကို
 ဆိုလိုပေမယ့်လည်း Gender အခန်းကဏ္ဍဆိုတာဟာ
 ပတ်ဝန်းကျင်လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းကနေ
 ဖွင့်ဆို ကျင့်သုံးနေတဲ့ အရာဆိုတာကို
 ကွဲပြားစွာသိနေဖို့လိုပါတယ်။

”

လူမှုစည်းမျဉ်းစံနှုန်းများသည် အမျိုးသမီးတို့အပေါ်ရော၊ အမျိုးသား
တို့အပေါ်မှာပါ မတူညီတဲ့ သက်ရောက်မှုရှိနေပါတယ်။ အမျိုးသား
များဟာ သမားရိုးကျ ယောက်ျားပီသမှုကို ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ လိုက်လျော
ညီထွေ ဖြစ်စေရန် ဖိအားများနှင့် ရင်ဆိုင်ရနိုင်ပြီး စိတ်ခံစားမှုဆိုင်ရာ
ဖော်ပြမှုကို လူ့ပတ်ဝန်းကျင်မှာ မကောင်းတဲ့အရာဆိုပြီး ထင်မြင်ကြပါ
တယ်။ အမျိုးသမီးတို့ကိုတော့ အမျိုးသားများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပြီး
အလုပ်အကိုင်တွေမှာ လစာကွာဟမှုကဲ့သို့သော Gender ခွဲခြားဆက်ဆံ
မှုများ ကြုံတွေ့ရလေ့ရှိသည်။

မိဘအုပ်ထိန်းမှုစံနှုန်းတို့မှာလည်း Gender ခွဲခြားမှုကို သိသာစွာ မြင်
ရနိုင်ပါတယ်။ အမျိုးသားတွေဆိုရင် ကလေးကို ပြုစုပျိုးထောင်
စောင့်ရှောက်တဲ့နေရာမှာ အမျိုးသမီးတွေလောက်မတော်ဘူးဆိုတဲ့
အမည်းစက် ဖိအားတွေ ခံစားရနိုင်ပြီးတော့ အမျိုးသမီးများကိုတော့
အပြင်ထွက် အလုပ်လုပ်ခြင်းထက် ကလေးအမေဆိုရင် ကလေးပဲထိန်း
တာပိုသင့်တော်မယ် ဆိုပြီးတော့လူ့အသိုင်းအဝိုင်း ပတ်ဝန်းကျင်ရဲ့
ဖိအားတွေကို မတူညီတဲ့ပုံစံနဲ့ ခွဲခြားခံကြရပါတယ်။

သဘာဝအရ ကျား၊မရဲ့ ကွဲပြားမှုတို့ကို အသိအမှတ်ပြုပြီးတော့
ပတ်ဝန်းကျင်ရဲ့ အမျိုးသမီး၊ အမျိုးသားတို့အပေါ်မှာ မ
လိုအပ်တဲ့ ရှေးရိုးစွဲ ခွဲခြားပြောဆိုမှုတွေကို
နည်းသထက်နည်းအောင် အတူတူပါဝင်ပြီးတော့
Gender တန်းတူညီမျှရှိတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ကို
အတူတူတည်ဆောက်သွားကြရအောင်ပါ။

GENDER

လိုဝ်းဆိုင်လင်ဆိုင်သာ

ဟိုခွါ့ဇေဟိုမူးအိုက္ခာ ဇီဝဗေဒ၊ ဝးဆာင့်ဇေဆိုပိုတဝ်.

လင်ဆင့်သာအိုထီးသယ်လိုဖးယိုဝ်

အိုဝေ့ဇေဖှင့်ဖှင့်လိက်လိက်လာ.ဏင့်သီး

ဝးဆာင့်ဇေမိုဟ်အိုဖူ.အိုခိုင်းအိုဆုဂ်ကွင့်သယ်ဏ် ချက်ဝါထးဝေ့

ခွါ့မူးအိုက္ခာ အိုက္ခေလင်ဆင့်ထး ဆိုအိုသာသယ်ဏ်အိုဝ်

ဝးသေ့ယာ့ကျိုခွင့်ထးဏ်

အိုက္ခာအိုဇောဟ်ဝေ့လို။ လိင်ယိုဝ် မွဲမိုလဝ်ဝးသာဝေ့

ဝးဆာင့်ဇေရူက်ကာယာဆိုပိုတဝ်.လက်ခိုဏာ့သယ်လဝ်လာ.ဏင့်သီး

Gender အိုဆုဂ်ကွင့်ဆိုလဝ်ဆိုယိုဝ်

လိုဟိုဃှာင်ဃှိုင်မိုဟ်သယ်အိုက္ခာဖိုင် လဝ်ဏဲပျာလင်မာပျက်ဝေ့ဆိုလိုမိုင်ဏ်

မိုဝးခိုင်ဖာသေ့ယာ့ထးလို။

မိမိပိုင်ဆိုင်ဆိုင်ထောက်ထားသည့်ယိုဝှက် ဟိုမှူးသယံဖင့်ခေါ်ဟ်သီးမွဲအိုဟေ့ဝ်၊
ဟိုခွါသယံဖင့်ခေါ်ဟ်သီးမွဲအိုဟေ့ဝ် ဆိုကဲထင်းလှ်စးခိုင်လောတ်သာသယံ အိုဝေ့ဗူးလှ်။
ဟိုခွါသယံယိုဝှက် ဝေ့အိုလီအိုလင်ထအိုတိုင်သိုဝ် သုင်းသာအိုဟိုခွါကျိုင်ကျိုင်ဏှ်
ဝေ့စးဟုတ်-သာမိုအိုဝေ့ဗူးဟိုဘုာ်ဗုင်သယံသိုဝ် ချေဆိုင်ခိုင်လင်သယံဏှ် ဗူးခိုင်ကဲဝေ့ဟုင်
စးဆာင်ဗျေသာဆိုင်ထုင်- ကဲဖှ်ဟ်ထးဆိုင်သယံဏှ် လှ်မိမိပိုင်ဆိုင်အိုဗူးဖိုင်
အိုသာစးဝေ့မွဲဆိုင်လှ်ဟေ့ဝ်စးလှ်မိုင်လှ်။ ဟိုမှူးသယံဖင့်ခေါ်ဟ်ဏှ်အိုဝ်ဗုင်
ထောက်ဗုင်သာဗျေဟိုခွါသယံဏှ်ဟုင် လှ်ကုလု့ဖိုင်သီးမွဲအိုဟေ့ဝ်
ဝေ့သိုဝ်လာလိုင်လင်ဆိုင်သာသယံသိုဝ်မွဲအိုဟေ့ဝ် စးဆာင်ဗျေ Gender
ဆိုင်မာစုဂ်ဗုာ်လင်ဆိုင်သာသယံဏှ် ဗူးစးကဲဝေ့လှ်။

မေဝ်-ဖါ-သယံချုက်ထးဝေ့ဆိုင်ထောက်ထားသယံဏှ်သီး မိုဗူးစးကဲဝေ့ Gender
ဆိုင်လင်ဆိုင်သယံဏှ် ထိုထိုဆာဆာလှ်။ ဟိုခွါသယံစ်စိုဝ်
ယောဝ်-ခွါ-သုဂ်အင်းသုဂ်အင်အိုဖောဟ်သယံအိုခါဏှ် ဝေ့ဟိုမှူးသယံသိုဝ် ဆိုင်ထုယဝ်-အိုအေး
ဝေ့ဏှ်သိုဝ် သာဆိုင်ခိုင်လင်အိုယံင်သိုဝ်အိုဏှ်ထင်းသယံ စးထုင်-ကဲဝေ့ဟုင် လှ်ဟိုမှူးသယံဏှ်ခိုင်
အေမွဲဖောဟ်သးအိုမေဝ်-အိုဝ် အိုဏှ်မိုလေဝ်ဖံးဖ်ကုလု့လှ်အိုဗုာ်ဗုင်အိုဝ်ဏှ်
အေယောဝ်-ခွါ-အိုဖောဟ်လှ်ဟိုင်းအိုဝ်မိုကြိုင်ဗုာ်ဏှ် ဝေ့ဏှ်သိုဝ်
မိမိပိုင်ဆိုင်အိုဗူးသယံဝေ့ဆိုင်ခိုင်လင်သယံဏှ်အိုဝ် ချေဆိုင်အိုမိုင်အေးအေး
ဆိုင်အိုကျေလင်ဆိုင်သာသယံဏှ် စးထုင်-သီးဝေ့ဆေဝ်-လှ်။

စေ့ဆိုပုံတင်အိုတိုင်သိုဝ် ခွါမူး ဆိုလင်ဆင့်သာသယ်ဏ်အိုဝ် ပါဟျင်ပါကဲဏဝ်ဟံင်
လိုဟ်ဏာင်ဃံင်မ္မိတ်အိုဖူအိုခွဲးဝေ ဟ်မူးဟ်ခွါသယ်ဖင့်ခေါဟ် လိုဝးလောဝ်လင်ခွါင်
ဆိုလင်ဆင့်သာအို ယှာလဝ်ဆိုင်ဆိုခွါင်သယ်ဏ်အိုဝ် ယှာယုဂ်ဏ်ဝေမိုယှာဏာင်သိုဝ်
ကိုဝ်ဟှာခေပါယုဂ်ခိုင်ဟံင် ဝးဟုဂ်သွဝ်အို Gender ဟ်ဏာင်ဃံင်မ္မိတ်အိုဖူအိုခွဲးဏ်

ပိုင်ကဲလာမဝ်မိုကိုဝ်ဟှာခေဆာ်။

GENDER

shai hkat ai lam

Num hte la lapran na hkum sai hte seng ai shingra tara shai hkat ai lam nigaw, dan dan leng leng nga ai raitim shinggyim wuhpawng kata hta num la hte seng nna ka-up da ai garan ginhka lam ni hpe chye na da na gaw ahkyak nga ai. Num la ngu ai gaw hkum hkrang hte seng nna shingra tara kawn masat da ai lam nga ai raitim, Gender masa ngu ai gaw makau grupyin kaw nna lachyum hpyan shaleng ai lam re hpe asan sha chyena da ra nga ai.

Shinggyim masha a madung pandung ni gaw, num hte la ni a ntsa n bung ai lam ni nga ai. La ni gaw, la ni a sat lawat hte makau grup-yin shingra tara hta prinen ai hku nga pra na matu adip hkrum chye ai rai nna, tinang a myit hta hkam sha ai lam ni hpe shapraw tsun dan ai lam ni gaw, shinggyim wuhpawng hta n kaja ai lam re ngu nna hkam la ma ai. Num ni hpe gaw la ni hte shingdaw nna magam bungli ni hta shata shabrai n bung ai zawn re ai ni hta Gender garan ginhka ai lam ni hkrum chye nga ga ai.

Kanu kawa ni a up hkang ai lam ni hta raitim, Gender garan ginhka ai lam ni hpe dan dan leng leng mu mada lu nga ai. La ni gaw ma ni hpe bau shalat ai lam hta num ni ram n byin ma ai ngu nna, num ni hpe gaw, shinggan amu galaw ai hta ma kanu rai yang ma hpe sha bau yang grau htap htuk nga ai ngu nna shinggyim wuhpawng hta n bung ai garan ginhka tsun shaga ai lam ni nga nga ai.

**Shingra tara hta hkan nna num/ la ni a shai hkat ai lam
ni hpe gaw masat hkap la nna makau grup yin a num
kasha ni, la kasha ni a ntsa n nga ging ai moi na htung
lailen hpe grau grau nna kabai kau wa lu na matu, rau
shang lawm nna Gender rap ra lam nga ai wuhpung
wuhpawng hpe arau jawm gaw de sawa ga law.**

GENDER

မတူကွဲပြားမှု

အမျိုးသားနဲ့ အမျိုးသမီးကြား

ဇီဝပေဒါ သဘာဝဆိုင်ရာ ခြားနားချက်တိစေ

ရှင်းရှင်းလင်းလင်းရှိနေကေလေ့သင့်

လူ့အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍတိ လွှမ်းခြုံထားရေ

“ကျား၊မ ကြား ခွဲခြားထားရေ သဘောတရားတိကို

နားလည်သိရှိထားဖို့ အရေးကြီးပါရေ။

လိင်ဆိုင်ရာ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သဘာဝအရလက္ခဏာတိကို

ဆိုလိုကေလေ့သင့် Gender အခန်းကဏ္ဍဆိုင်ရာ

ပတ်ဝန်းကျင်လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းကနီ ဖွင့်ဆိုကျင့်သုံးနီရေ

အရာဆိုင်ရာကို ကွဲကွဲပြားပြားသိနီဖို့ လိုပါရေ။

လူမှုစည်းမျဉ်းစံနှုန်းတိတိစိစိ အမျိုးသမီးတိအပေါ်ပါ။ အမျိုးသားတိအပေါ်မှာပါ မတူညီရေ သက်ရောက်မှုရှိနီပါရေ။ အမျိုးသားတိစိစိ သမားရိုးကျ ယောက်ျား ပီသမှုကို ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ လိုက်လျောညီထွေဖြစ်ဖို့အတွက် ဖိအားတိနဲ့ ရင်ဆိုင် ရနိုင်ပနာ စိတ်ခံစားမှုဆိုင်ရာ ဖော်ပြမှုကို လူ့ပတ်ဝန်းကျင်မှာ မကောင်းရေအရာ ဆိုပနာ ထင်မြင်ကတ်ပါရေ။ အမျိုးသမီးတိကိုကျကေ အမျိုးသားတိနဲ့ နှိုင်းယှဉ် ပနာ အလုပ်အကိုင်တိမှာ လစာကွာဟမှုတိပိုင် Gender ခွဲခြားဆက်ဆံမှုတိ ကြုံတို့ရလေ့ရှိပါရေ။

မိဘအုပ်ထိန်းမှုစံနှုန်းတိမှာလေ့ Gender ခွဲခြားမှုကို သိသိသာသာ မြင်ရနိုင် ပါရေ။ ယောက်ျားချေတိကိုဆိုကေ အချေကိုပြုစုပျိုးထောင်စောင့်ရှောက်တေနီ ရာမှာ မမချေတိလောက်မတော်ဆိုရေ အမည်းစက် ဖိအားတိ ခံစားရနိုင်ပြီးကေ မမတိကိုကျကေ အပြင်ထွက် အလုပ်လုပ်စော်ထက် အချေအမိဆိုစော် အချေထိန်းစော်က ပိုသင့်တော်ရေဆိုပနာ လူ့အသိုင်းအဝိုင်း ပတ်ဝန်းကျင် ဖိအားတိကို မတူညီရေပုံစံနဲ့ ခွဲခြားခံကတ်ရပါရေ။

သဘာဝအရ ကျား၊မ ကွဲပြားမှုတို့ကို အသိအမှတ်ပြုပြီးကေ
ပတ်ဝန်းကျင်က အမျိုးသမီး၊ အမျိုးသားတို့အပေါ်မှာ
မလိုအပ်တေ ရှေးရိုးစွဲ ခွဲခြားပြောဆိုမှုတို့ကို
နည်းသထက်နည်းအောင် တတူပါဝင်ပြီးကေ
Gender တန်းတူညီမျှရှိရေ ပတ်ဝန်းကျင်ကို တတူတည်ဆောက်
လားကတ်ပါဖို့။

GENDER

မတူကွဲပြားမှု

ပိတ်မုတ်ဒီးပိတ်ခွါအဘၢၣ်စၢၤ နီၣ်ခိအတၢ်အိၣ်ဖျါလၢခိ,
န့ဆၢၣ်အတၢ်လီၤဆီ မ့ၢ်တၢ်လၢအဖျါလီၤတံၢ်လီၤဆဲးသန့ၣ်က့
တၢ်အကါဒိၣ်မ့ၢ်ဝဲ ဒ်သိးပကသ့ၣ်ညါနီၣ်ပၢၢ်
တၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ် လၢအဒိၣ်ဘၢဝဲလၢ
ပုၤကညီအတၢ်အမူအဒါတဖၣ် လၢအနီၤဖးဃာ်အသး
လၢမုၢ်/ခွါ အဘၢၣ်စၢၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မုၢ်ခွါသွံၣ်ထံး (Sex)
မ့ၢ်န့ဆၢၣ်အက့ၢ်အဂီၤလၢနီၣ်ခိတဖၣ် ဘၣ်ဆၣ် မုၢ်ခွါ (Gender)
အခီပညီဒီးအတၢ်မၤ မ့ၢ်တၢ်တမံၤ
လၢဘၢၣ်ကဝီၤပုၤတၢ်ထုးထီၣ်အခီပညီဒီး
မၤထွဲဝဲဒၣ်လီၤန့ၣ် ပကဘၣ်သ့ၣ်ညါထံထံဆးဆးလီၤ.

တၢ်ရ့ၤလိာ်မၤထွဲအနီၣ်ထီၣ်တဖၣ်န့ၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ဒိလီၤဆီလၢ
ပိာ်မုၢ်အဖီခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပိာ်ခွါအဖီခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. ပိာ်ခွါသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်
ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ် တၢ်ဆီၣ်တံၢ်သနးလၢ ကဒုးဘၣ်လိာ်ဖိးဒု
အတၢ်မ့ၢ်ပိာ်ခွါအတၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်ဘါဆူၣ်ဒီး အခိၣ်အဃၢၤအဂီၢ်ဒီး
တၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်နသးအတၢ်တူၢ်ဘၣ်န့ၣ် ပုၤတၢ်ကဆိကမိၣ်ဝဲဒၣ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်လၢ
အတၢ်ဂ့ၤတမံၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပိာ်မုၢ်တဖၣ်
ဘၣ်တၢ်ထီၣ်သတြီၤအီၤဒ် ပိာ်ခွါတဖၣ်ဒီး လၢတၢ်မၤလီၢ်တဖၣ်အပူၤ
တၢ်ကွၢ်တလီၤအီၤ လၢမုၢ်ခွါအတၢ်မ့ၢ်တၢ်အဖီခိၣ်
ဒီးဒီးန့ၢ်ဘူးလဲလီၤဆီတဖၣ် အိၣ်ညီန့ၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

မိၢ်ပၢ်အတၢ်ဒုးဒိၣ်ထီၣ်ဖိသၣ်အနီၣ်ထီၣ်တဖၣ်အပူၤစ့ၢ်ကီး တၢ်နီၤဖးမုၢ်ခွါန့ၣ်
ပကထံၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပိာ်ခွါတဖၣ် န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်အီၤ
ဒ်ပုၤအံးထွဲကွၢ်ထွဲဖိသၣ်တသ့ထဲပိာ်မုၢ်တဖၣ်ဘၣ်အသိး မ့ၢ်ပိာ်မုၢ်တဖၣ်န့ၣ်
လၢကဟးထီၣ် ဖိးတၢ်မၤတၢ်လၢတၢ်ချၢအလီၢ်န့ၣ် ဖိသၣ်အမိၢ်န့ၣ် ကြၢးကွၢ်ဒၣ်ထဲ
အဖီလီၤ. ပုၤတၢ်ကဆိကမိၣ်သနးတဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ထီၣ်အီၤ လၢကျဲအကလုာ်
ကလုာ်လီၤဆီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပကပန်ကဲ မုန်ခွါအတၢ်လီၤဆီလၢ၊ န့ဆၢၣ်အဖီခိၣ်ဒီး မၤစ့ၤလီၤ
ပှၤတၢၢ်အတၢ်စံးကတိၤအိၣ်ပန်စၢၤ လၢတကဲဘျူးလၢ ပိၣ်မုန်ပိၣ်ခွါ
အဖီခိၣ် ဒီး သူၣ်ထီၣ်သကိး
ပှၤတၢၢ်လၢပိၣ်မုန်ပိၣ်ခွါအိၣ်ဒီးအပတီၢ်ဒ်သိးလိၣ်သး
အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

နိဗ္ဗိတိ၊ တာ၊

ပိတု၊ ပိတု၊ ရာဇိ

တီးခီးဝိုင်းဂါင်ဂူခင်းယိုင်းလေးဂူခင်းလံးခီး၊

တီဂ်,လိင်းယူ,လွမ်းခင်း,သင်္ဃေ,ဝုခိသေဂေး၊ လူဝ်,လိဂူ. ပွင်,ဝိ.

လွင်းကခင်လုမ်းကိုင်,ပွဂ်.ယွမ်,ဂူခင်းရှမ်းတၢင်းခမ်

တီပီးတတ်းမဂ်းမခင်းဝိ.ခိုင်ငူယိုင်းလေး; ဂူခင်းလံး ခီးဂေး။ လိင်,

‘သင်္ဃေ,ဝုငလွင်းငူယိုင်းလေး; ဂူခင်းလံး’

ကခင်ဝုခီး.ျခင်းဝိခင်သင်္ဃေ,ဝုပီးတူဝ်ခိုင်းသေ ယဝ်.လေး; ဂ်ခင်,တု,

ကခင်ဝုခီး.သမ်.၊

ဝိခင်ကခင်လွင်းတူင်,ဝိုင်းဂူခင်းရှမ်းမဂ်းမခင်း;သုင်းတိုင်းခိခခင်.

လူဝ်, လီးတီဂ်,လိင်းဝိ.လိလိဂေး။

ပန်းပိုင်ဂူခင်းတင်းခမ်ခမ်တေ၊ မီးယူလင်းငွေခင်းယွခင်းကခင်ပိတ်၊ပိုင်းခိုင်ငွေယိုင်းလေး
ဂူခင်းလုံး ဝိယူ။ ငွေလုံးခပ်ခမ်။ ကင်းထုပ်လွင်းတိုင်းတိုင်ကခင်ဝုး
ရှုံးမိုခင်ခင်၊ဂူခင်းလုံး ခမ်သေယပ်လွင်းကခင်တု၊
တေးလာတံကွတ်လွင်းဂင်လံခခင်ဂေး သမ်ဝုးဝိခင်လွင်းကမ်လီခမ်ယပ်။
ငိုခင်းရှုပ်လိုခင်တုဂူခင်းယိုင်းလေး ဂူခင်းလုံးခမ်ဂေးသမ်တေကမ်၊မိုခင်ဂခင် ခမ်ယပ်။

လွင်းပန်းပိုင်ကူးခမ်းခပ်သင်၊သွခင်လှိုင်းခခင်ဂေး တေလီးရှခင်တိုက်၊တိုက်လိင်းလိင်းယူ၊
လွင်းတင်း ဂ်ခင်၊တုပိတ်၊ပိုင်းဂခင် လှိုင်းခခင်။ ပေးဝုးဝိခင်ဂူခင်းလုံးခမ်။
တုတေးလှမ်းလေးလှုပ်လင်းခမ်။ ခပ်တေကမ်၊ ပေးဂတ်ခမ်၊မိုခင်ဂူခင်းယိုင်း
ခမ်သေယပ်။ ငွေယိုင်းခပ်ခမ်သမ်။ တေထုပ်၊ခမ်းပူခင်းတုတေလှမ်းလေး
လှမ်းလင်းခမ်းခေးရှိုခင်းတွခင်းသေ ကွတ်၊ရှုငိုခင်းခွင်းရှိုခင်း ခမ်သေယပ်။
လေးခမ်၊ကပ်လွင်းတိုင်းတိုင်ကခင် ပိတ်၊ပိုင်းတင်းခမ် ခမ်းတုင်းဂူခင်းရှမ်းခခင်ယူဂေး။

လွမ်းခင်,လူရူးသင်္ဃာတုလွင်းပိတ်ပိုင်းဂခင် တာင်းဂူခင်းယိင်းလေး

ဂူခင်းလုံးခင်. ရှုပ်,လီးရှပ်.ကပ်စိုး ရှု. ဗွင်,ဝိ.သေယပ်.၊

လှုပ်,လိတိုင်းတေးဂိတ်,ခေဂွေ,လွင်း ပိတ်,ပိုင်ဂခင်ခိုင်ဂူခင်းယိင်းလေး

ဂူခင်းလုံး ခင်,ရှုပ်မခင်း တေယူပီးယွမ်းဂွေ,ခခင်.ခင်ယပ်.ကျေး။